

Forfatter: Brahe, Tycho

Titel: In ... Nicolai Copernici Instrumentum Parallaticum ...

Citation: Brahe, Tycho: "In ... Nicolai Copernici Instrumentum Parallaticum ...", i Brahe, Tycho: *Tychonis Brahe Dani opera omnia*, udg. af I.L.E. Dreyer , 1913-29, s. 266.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-tycho06tom-shoot-workid54243/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Tychonis Brahe Dani opera omnia

Etſi vero hoc Inſtrumentum nullam vtilitatem in Obſervationibus rite inſtituendis præbeat, non ſaltem quod nunc obſoletum & admodum antiquum ſit, verumetiam tum ob materiæ lignæ inconſtantiam (quam tamen quodam Ingenio, per alternatim in ¶ longum mutatis, eâ quâ creuerunt diſpoſitione, inter conglutinandum aſcribus, emendare nixus eſt COPERNICVS) tum quoque diuiſionis & foraminum non ſatis ſubtilem & conuenientem ordinationem, alijsque de cauſis, quas nunc præterire lubet: tamen TYCHONI admodum charum eſt, atque ob incomparabilis illius COPERNICI memoriam, in precio id habet & ſartum teſtum conferuat. Quanti vero idipſum faciat, ſubſequentes Verſus, quos eodem die, quo illud nactus eſt, de eo luſit, atteſtantur, quique in Tabella prope idem Inſtrumentum appenſâ leguntur.

IN SVMMI MATHEMATICI NICOLAI COPERNICI
INSTRVMENTVM PARALLATICVM, ALIAS REGVLÆ
PTOLEMAICÆ DICTVM; TYCHONIS BRAHE
HEXAMETRUM. SCRIPTVM DIE
23. IVLII, ANNO 1584.

*I*S, qualem non Terra Virum, per Secula multa
Procreat, Inuidiâ tardans quæſque Optima, qualem
Ipſa ſibi vix Aſtra ferunt, per mille recurſus,
Tot Centrisque Polis que licet, totque Orbibus Orbem
Tam rapido inuoluant curſu, nec laſſa fatiſcant:
ILLE Iſ, qui Cælo genitus, Cæleſtia Terris
Progenuit, ſed partu alio, quam priſca Parentum
Fert veterum ſoboles, Cælo nec forſitan ipſi
Degeneri, Patriæ proprios ſub imagine vultus,
Sed magis atque magis referente, quod omnis Olympi
Teſtatur facies, vulgi licet inſcia turba
Non videat, quidnam reuolutis congruat Aſtris:
ILLE & qui Cælo poterat deducere Solem,
Ac prohibere loco, Terrasque inuoluere Olympo,
Et Lunam Terris, Mundique inuertere Formam,
Ne qua parte tamen, quamuis conuerſa, dehifcat,
Sed concinna magis, longeque minoribus vſa
Subſidijs, moti referat ſpectacula Cæli: ¶
ILLE, inquam, tantos olim COPERNICVS Auſus
His leuibus Baculis, facili licet arte paratis,
Aggreſſus, toti Leges præſcribere Olympo,
Aſtraque celſa adeo, vili ſubducere ligno
Suſtinuit, Superûm ingreſſus Penetralia, nulli

Quam

Quam prope Mortali concessum ab origine Mundi est.
 Quid non Ingenium superat? sunt Montibus olim
 Incaßum Montes congesti; Pelion, Oßa,
 Æthnaque testantur, simul his glomeratus Olympus,
 5 Innumerique alij, nec dum potuisse Gigantes
 Corpore præualidos, sed Mentis acumine inertes,
 In Superas penetrare Domos: ILLE Inclytus, ILLE
 Viribus Ingenij confusus, robore nullo,
 10 Fustibus his paruis, celsum superauit Olympum.
 O tanti Monumenta viri! sint lignea quamuis
 His tamen inuideat fuluum (si nosceret) Aurum.

HÆC quinque inde a numero IX. enumerata Instrumenta, locata
 sunt in dicto Obseruatorio Septentrionali, cuius vndiquaque tectum
 non minus quam in alijs explicare, ac ex eo prospicere datur, prout
 15 opus fuerit. Extra vero hoc, sunt etiam (vti supra) duæ columnæ siue
 fulcimenta cum superne comprehensis Globis, quibus Sextantes ad
 obseruandum imponuntur, alterum versus Orientem, alterum versus
 Occasum; quodlibet in extructo ad hoc sibi (vti appellant) Altano.

. XIII.

20 Armillæ alteræ Æquatorïæ eiûdem fere cum supradictis magni-
 tudinis, Orichalco superinductæ, quarum Meridianus ex ferro est, &
 positæ sunt in peculiari ac paruo Obseruatorio litera S signato, versus
 Septentrionem, vt per eas considerare liceat, quod per prædictas (quæ
 in Obseruatorio minore versus Meridiem litera N notato seruantur)
 25 impediende Arce, in cœli Septentrionalis plaga, visui non patet.

XV.

Quadrans quidam magnus ex folido Orichalco fusus & apprime leui-
 gatus in cubiculo versus Africum conspicitur, muro firmibimis cochleis
 237 præ-llcise in Meridiei plano affixus. Habet in foramine, quod ad Au-
 30 strum murum transit, pro centro, Cylindrum Orichalcicum deauratum,
 cuius beneficio vmbra Solis, vel radij Stellarum, in binis pinnacidijs
 hinc inde in ipsâ Quadrantis circumferentiâ mobilibus, excipiuntur,
 quibus Altitudines Syderum in hac eadem circumferentia subtiliter
 35 discernuntur. Continet autem in eâ quilibet Gradus, non saltem sin-
 gula Minuta discriminatim per puncta transfuersalia distributa, sed eti-
 am quodlibet Minutum in sex partes siue dena secunda eadem ratione
 subdiuiditur: Nam Quadrans per se admodum magnus est, occupans
 a centro ad circumferentiam ferme quinque cubitos.

40 Intra hunc Quadrantem, in spacio vacuo, ipsius TYCHONISEffigies
 in tabula depicta est, eâ magnitudine, quæ ipsi respondeat. Sedens in-
 clinat se ad mensam, ac altera manu monstrat parietis foramen, per
 34* quod

